

Verenigen in februari

Mijn volken staan in een bijendichte omgeving, die ook nog eens arm is aan dracht. Niet verenigen betekent, in negen van de tien gevallen, dat ze net tijd te kort komen om voldoende voorjaarshoning te kunnen verzamelen. In het vorige nummer (Bijen 11(1): 12 (2002) hebt u kunnen lezen, dat ik een voorstander ben van zeer vroeg verenigen. (februari tot uiterlijk half maart) Als het weer het even toe laat (10°C of meer) worden de volken snel verenigd. De bijen hebben dan alle tijd om aan elkaar te wennen en het blijkt dat ze dat ook veel beter doen naarmate ze vroeger verenigd worden. Hier geldt hetzelfde als bij mensen. Bij fusies van twee(of meer) teams dient er ruim de tijd genomen te worden om aan elkaar te wennen. Dit om te voorkomen dat de energie in foute zaken gestoken wordt. Mensen die elkaar van nature niet liggen kun je beter niet bij elkaar zetten. Dat levert alleen spanning op. Ook teveel werklieden bijeen brengen, geeft niet het gewenste resultaat. Men gaat dan immers op elkaar staan wachten en kijkt wie de halve zool zal zijn die toch nog aan de slag gaat. Soms kan het karwei dus beter met weinigen gedaan worden dan met velen. Dat geldt ook voor bijen. Kleine volken zijn vaak veel actiever dan grote. Ze schijnen te weten dat er geen tijd verloren mag worden om te overleven en werken als bezetenen. Verenigen is daarom niet per definitie zaligmakend en dient met beleid toegepast te worden!

De laatste jaren winter ik steeds zes volken in om er in de lente weer drie van te maken. Verenigen heeft voor mij als voordeel dat naast het maximaal profiteren van de voorjaarsdracht, bovendien het risico van een slecht uitgewinterd volk verminderd wordt. Als er van drie volken één of twee slecht uit de winter komen is het een verloren jaar. Van zes volken kan meestal wel een 3-tal goede gemaakt worden. Genoeg voor de kleine man. Het goede zit hem immers niet in het vele. De volken zijn ingewinterd op één broed- plus één honingkamer. Bij het verenigen worden twee volken op één broed- en één honingkamer gezet. In de broedkamer komen de ramen met broed van beide volken in het midden te hangen. Daarnaast komen ramen voer. Liefst veel stuifmeel in de directe nabijheid van het broednest. De honingkamer zit vol suiker. Deze honingkamer dient voor de rest van het seizoen als broedkamer. De bijen hebben zodoende gedurende het seizoen anderhalve bak voor het broednest. In februari hebben de bijen nog maar weinig voer

verbruikt. Daardoor kan ik veel ramen met voer opzij zetten voor de kunstzwermen. Opslag vindt plaats in een oude diepvries, die gewoon uit staat. In veel jaren blijkt het nodig om rond half april één of meer ramen terug te geven aan de snel ontwikkelde volken. Met name als het weken lang slecht weer is. De reserve-ramen met voer zijn dan ideaal.

Door op deze manier te werken is het een koud kunstje om eind april over sterke volken te beschikken met een goede haaldrift. Uiteraard wordt van volken met slechte eigenschappen de moeder verwijderd voor het verenigen. Zijn ze beide even goed dan wordt de oudste verwijderd, of ze worden met moeder en al verenigd en mogen ze het zelf uitzoeken. In een aantal gevallen is gebleken dat ze dan nog dagen en soms weken naast elkaar doorgaan met leggen, ieder in hun eigen broednest! Meestal ligt één van de twee de volgende dag voor de kast. Ook is het goed mogelijk gebleken om een moeder enkele dagen in een kluisje met honing te bewaren in mijn binnenzak (lekker warm). Dit is handig als er onverhoopt toch een moeder voor de kast ligt op de dag na het verenigen. Dat is één keer in de afgelopen vijftien jaren nodig gebleken. Zo'n reserve moeder wordt de volgende dag met open 'armen' ontvangen. Je kunt ze, met een pufje rook, zo op de raten zetten. Nieuwe moeren maken heeft nog geen zin. Er zijn immers nog geen darren!

Ik blijf het steeds merkwaardig vinden dat bijenhouders zo laat in het seizoen verenigen. Dit komt ook omdat men geleerd heeft dat we in de winter van de volken af moeten blijven. Nergens in de literatuur heb ik iets kunnen vinden waarmee bewezen wordt dat vroeg verenigen slecht is. (Zeker slecht gekeken, hoor ik u al denken). Wel ontdek je dat verhalen vaak eindeloos overgeschreven worden, zo vaak dat onderhand iedereen gelooft dat het de 'waarheid' is wat er geschreven staat. De kou die bijen zouden moeten ondergaan zo midden in de winter zou verschrikkelijk zijn. Tijdens lezingen krijg ik daar stevast opmerkingen over. Het antwoord luidt dan: wat vindt u erger? Tien minuten kou lijden of drie maanden? En zie hier; het zelfontdekkend leren doet onmiddellijk zijn intrede. Bent u nog niet overtuigd, geloof dan niets van dit verhaal, maar overtuig uzelf door het gewoon eens uit te proberen met een paar volken. Veel succes!